

Locatie: Kasteel Keukenhof

In gesprek met Wilma Mesker

STRIJDEN TEGEN KANKER

Ze wil kanker de wereld uithelpen. Daar strijdt Wilma Mesker al ruim dertig jaar voor. Als een van de weinige onderzoekers werft ze grotendeels haar eigen fondsen bij particuliere donateurs. Ze doet dit door de regio in te trekken en mensen direct bij haar onderzoek te betrekken. Met hun financiële steun kan ze, samen met haar onderzoeksgroep, een bloedtest ontwikkelen om kanker vroegtijdig op te sporen. Mesker vertelt over haar onderzoek, opvoeding en haar onophoudelijke drang om kanker een halt toe te roepen.

TEKST: VANDA DE HAAN > FOTO: NIENKE DE ZWART

Hebt u de interesse in onderzoek van huis uit meegekregen?

Ik kom niet uit een gezin met wetenschappers. Ik heb een zusje, zij is drie jaar jonger. Ze zit in de verschepping van kunst op Schiphol. En ook mijn ouders komen niet uit de onderzoekswereld. Dus nee, het zit niet in de familie. Ik merk wel dat ik nu thuis veel vertel over mijn werk, bijvoorbeeld tijdens het eten. Dat krijgen mijn zoon en dochter mee. Mijn dochter wil geneeskunde studeren en mijn zoon heeft gekozen voor fysiotherapie. Zij gaan dus beiden de medische kant op.

Hoe bent u in het onderzoek beland?

Op de middelbare school was ik een verlegen en rustig meisje. Wiskunde, biologie en scheikunde, dat waren mijn sterke vakken. Ik vond vooral het

menselijk lichaam ontzettend interessant. Na het behalen van mijn havo-diploma koos ik voor de hbo-opleiding laboratoriumonderwijs. Dat leek me leuk, spannend, uitdagend. Ik zag daar als negentienjarige kankercellen onder een microscoop. Ik kan me dat beeld nog goed herinneren. Het waren cellen van eierstokkanker; die kunnen er heel grillig uitzien. Vanaf dat moment werd ik gegrepen door alles wat met kanker te maken heeft.

Wat fascineert u zo aan kankercellen?

Je moet onderzoek naar kanker zien als een puzzel. Een puzzel waarin je steeds verder komt. Je ziet hoe de cellen veranderen, zich aanpassen. Dat wil ik doorgronden; Ik wil de onderste steen boven halen om erachter te komen waar het in het lichaam fout gaat. En dus besloot ik na mijn oplei-

ding: ik wil naar het Nederlands Kanker Instituut. Net op dat moment kwam er een advertentie in de krant voor een baan als analist bij het NKI. Ik keek daar naar weefsels die door een chirurg waren verwijderd. Daar maakte ik dunne snedes van, die ik kleurde. Een patholoog oordeelde vervolgens of die patiënt bijvoorbeeld wel of niet borstkanker had. Ik vond het interessant, maar ik wilde meer; ik wilde zelf het onderzoek doen. Zo kwam ik terecht in het LUMC. Daar kon ik mijn eigen ideeën kwijt. Ik kreeg daar veel vrijheid in. Ik kon me echt verdiepen in die kankercellen en kijken hoe agressief ze zich gedroegen. Dit onderzoek breidde ik verder uit en inmiddels begeleid ik een groep onderzoekers.

Waar doet u het voor?

Als ik een paar patiënten kan helpen met mijn onderzoek, dan is mijn missie volbracht. En dat besef ik elke keer weer als ik patiënten ontmoet, bijvoorbeeld tijdens bijeenkomsten van A Sister's Hope, een stichting die geld ophaalt voor borstkankeronderzoek. Die mensen hoor je, spreek je. Het zijn jonge vrouwen met borstkanker, die thuis kleine kinderen hebben. Bij dat soort bijeenkomsten denk ik vaak: kijk, dit is waar ik het voor doe. Om deze mensen te helpen. Natuurlijk kan je met een test voor vroege opsporing kanker niet de wereld uithelpen. Maar als we kanker eerder

‘Kankeronderzoek is een puzzel en die wil ik helemaal oplossen.’

met een genetische afwijking die een verhoogde kans hebben op het krijgen van borstkanker. We vragen ze vier keer per jaar naar het LUMC te komen om een buisje bloed te done- ren. Hetzelfde gebeurt in andere zie- kenhuizen. Het doel is om een test voor deze jonge vrouwen te maken waarmee we deze erfelijke vorm van borstkanker vroegtijdig kunnen opsporen.

Wat is bij onderzoek het grootste struikelblok?

Om onderzoekers aan te trekken, heb je geld nodig. Dat haal je binnen door subsidies te vragen aan bijvoorbeeld KWF Kankerbestrijding en Pink Ribbon. Dat lukt vaak, maar soms ook niet. Vooral binnen het kankeronderzoek is de competitie heel sterk. Daar vertelde ik een keer over bij de Rotaryclub Lisse-Bollenstreek, waar ik lid van ben. Ik zat met de oprichters om tafel en zij zeiden: “Wilma, jij moet toch gewoon onderzoek doen en je niet met deze geldkwesties bezig- houden? Wij gaan je daarbij helpen.”

En, hebben ze dat gedaan?

Jazeker. Het Genootschap Landgoed Keukenhof heeft 100 'genoten' bereid gevonden om vijf jaar lang 1500 euro te doneren. Dat is in totaal 750.000 euro. Het geld gebruiken we voor het ontwikkelen van de bloedtest om kanker vroegtijdig op te sporen. Annemieke Biesheuvel van de Bon- tius Stichting van het LUMC is daarbij een enorme steun. Het is een soort

alternatieve manier om onderzoeks- geld in te zamelen.

Hoezo?

Onderzoekers zijn niet gewend om met hun onderzoek naar buiten te treden. Ik moet toegeven, in het begin dacht ik ook: ga ik nou bij Rotary- clubs langs om te bedelen om geld? Je moet wel een drempel over. Dan merk je hoe mooi mensen het vinden als jij als onderzoeker in begrijpelijke taal vertelt waar je mee bezig bent. Ikzelf leer er ook veel van. Je komt bijvoor- beeld mensen tegen die in de financi- ele wereld werken. En iedereen wil je verder helpen. Ik word nu meer zake- lijk geschoold door alle mensen die ik tegenkom. Als ik tegenwoordig onderwijs geef, zeg ik tegen mijn studenten: ‘Als je een onderzoek start, kun je geld binnenhalen door subsidies aan te vragen. Maar het kan ook anders.’

Wat is uw uiteindelijke doel?

Om die grillige kankercellen geen kans meer te geven. Dat is mijn droom, om de ziekte te overwinnen. Ik denk dat we daar met z'n allen stappen in maken en ik wil daar graag mijn steentje aan bijdragen. Er wor- den bijvoorbeeld nieuwe medicijnen ontwikkeld, de ziekte is vroeger op te sporen en er zijn betere behandelin- gen. We kunnen kanker steeds meer bedwingen.

opsporen, kun je de ziekte beter behandelen. Dat zorgt voor betere overlevingskansen.

Hoe werkt zo'n bloedtest?

We nemen een buisje bloed af en kijken naar de eiwitten daarin. Patiënten met kanker hebben namelijk een ander eiwitpatroon. Zo kunnen we in de toe- komst bepalen of iemand borst- of darmkanker heeft. Deze test moet uit- eindelijk het huidige bevolkingsonder- zoek voor deze twee ziekten vervangen. Vrouwen krijgen nu bij het bevolkings- onderzoek een mammogram om te kijken of ze borstkanker hebben. Van de vier vrouwen die positief worden getest, is er bij drie niets aan de hand. Maar die vrouwen hebben toch een tijdlang onnodig in angst geleefd.

Hoelang duurt het voordat deze test op de markt komt?

We zijn nu anderhalf jaar met het onderzoek bezig. De wens is om de bloedtest binnen vijf jaar klaar te heb- ben. Dat is heel ambitieus, ik weet het. We zijn er in elk geval vol mee bezig. Ook met het onderzoek naar vrouwen

Steun
wetenschappelijk
onderzoek
in het LUMC

WWW.
bontiusstichting.nl

